

SEGREGACJA ODPADÓW - KOLOR MA ZNACZENIE

SCENARIUSZ LEKCJI dla klas I-III

I ADRESAT ZAJĘĆ

Uczniowie klasy I-III szkoły podstawowej

II CEL OGÓLNY

Uczniowie wiedzą, co to są odpady, gdzie powstają, dlaczego należy je segregować i ponownie wykorzystywać, a także w jaki sposób segreguje się odpady na terenie Bydgoszczy. Poznają też procesy dotyczące przetwarzania odpadów (recyklingu), a także ich efekty.

III CELE OPERACYJNE

Uczniowie:

- wiedzą, czym są odpady i jakie są ich źródła
- wiedzą, w jaki sposób segreguje się odpady na terenie Bydgoszczy
- wiedzą, co to jest recykling
- znają efekty ponownego wykorzystania odpadów
- wiedzą, na czym polega kompostowanie i jakie odpady możemy kompostować
- wiedzą, co należy robić z odpadami problemowymi
- znają rolę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

IV METODY

- pogadanka
- dyskusja
- pokaz

V EFEKT EKOLOGICZNY

Utrwalenie wśród uczniów zasad segregacji odpadów za pomocą prelekcji oraz praktycznych wskazówek, pokazujących, co można zrobić z różnego rodzaju odpadami.

VI ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- pogadanka
- prezentacja multimedialna
- kartki papieru i długopisy (po 5 na każde zajęcie)
- przykłady odpadów (papierowych, szklanych, plastikowych, bioodpadów itp.)

- worki na odpady w różnych kolorach (z logotypem Bydgoszczy)
- efekty recyklingu - bluza polarowa, wytłaczanka do jajek, doniczka
- karta pracy
- upominek dla uczestnika - magnes na lodówkę z systemem segregacji odpadów

VII PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie.

2. Wprowadzenie w tematykę zajęć.

Prowadzący zadaje pytanie, skąd się biorą śmieci? Gdzie powstają? (w domach, szkołach, szpitalach, bankach, sklepach, restauracjach itp., czyli wszędzie tam, gdzie pojawia się człowiek). Uczniowie wymieniają też, jakie odpady powstają w poszczególnych miejscach. Prowadzący podkreśla, że każdy Polak w ciągu roku wytwarza ponad 312 kg śmieci, które trzeba zagospodarować we właściwy sposób.

3. Co się dzieje z odpadami?

Jeszcze kilkanaście lat temu odpady w większości wywożono na składowisko. Tam odpady były zgniatanie, układane i pozostawiane. Jednak w ten sposób tracono przydatne surowce, np. metal, szkło i papier. Dlatego postanowiono wykorzystać cenne materiały znajdujące się w odpadach. Odzyskiwanie surowców z odpadów to recykling. Obecnie co trzeci wytworzony przez nas odpad jest przekazywany do recyklingu. Sytuacja ta ma się zmienić do 2020 r. Od tego roku połowa wytworzonych przez nas odpadów będzie poddawana recyklingowi. Ale aby recykling był w ogóle możliwy, wymagana jest segregacja odpadów, czyli ich dzielenie na surowce, takie jak papier, szkło, metal i plastik oraz odpady pochodzenia roślinnego, zwane zielonymi lub bioodpadami. Oprócz składowania i recyklingu, odpady można zagospodarować jeszcze na dwa sposoby. Po pierwsze, odpady zielone (np. skoszona trawa czy liście) mogą trafić do kompostowni, gdzie powstanie z nich m.in. nawóz. Po drugie, odpady zmieszane (czyli nienadające się do recyklingu) są spalane w specjalnych instalacjach, zwanych spalarniami, które wytwarzają z odpadów energię. Prowadzący pyta dzieci, czy wiedzą, gdzie znajduje się najbliższa spalarnia odpadów.

4. Akcja: segregacja!

Prowadzący zajęcia dzieli uczniów na pięć grup: papier, plastik i metal, szkło, bioodpady oraz odpady zmieszane. Każda z nich ma wymyślić pięć różnych odpadów ze wskazanego w nazwie materiału oraz wskazać możliwości ich ponownego wykorzystania (np. ze starej gazety powstanie papier toaletowy, a z butelki plastikowej - zabawki). Grupy swoje pomysły zapisują na kartkach. Prowadzący wyświetla prezentację na temat segregacji odpadów i wyjaśnia, dlaczego podczas segregowania odpadów kolory mają tak duże znaczenie. Podczas omawiania efektów pracy każdej grupy prowadzący prosi uczniów o przedstawienie swoich propozycji, zapisanych na kartce. Następnie przybliży rodzaje odpadów, które trafiają do worków/pojemników w odpowiednich kolorach, a także informuje, co się z nimi dzieje podczas recyklingu oraz co może powstać z uzyskanych surowców. Przy omawianiu

poszczególnych grup surowców prowadzący podchodzi do gablot i pokazuje uczniom umieszczone tam odpady, otrzymane w wyniku recyklingu surowce, a także gotowe produkty. Mówi też o błędach w segregacji, wskazując odpady, które są często segregowane niewłaściwie.

5. PSZOK rozwiązuje problemy.

Nauczyciel zwraca uwagę, że nie wszystkie odpady nadają się do segregacji, a ze względu na swoją wielkość (np. meble), zawartość cennych surowców (np. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) czy też zawartość szkodliwych dla środowiska substancji (np. baterie, farby i lakiery) nie mogą trafić nawet do pojemnika na odpady zmieszane. Jakie to są odpady? (uczniowie wymieniają przykłady). Nauczyciel wskazuje przykłady takich odpadów w gablotach. Wyjaśnia też, że miejscem ich zagospodarowania jest właśnie Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. W nim odpady te są rozdzielane i trafiają do odpowiednich zakładów, które je zagospodarowują. Można wspomnieć o ciekawych efektach recyklingu takich odpadów: z opon samochodowych powstają np. nawierzchnie placów zabaw, a ze srebra i złota zawartego w telefonach komórkowych medale na igrzyskach itp. Warto zwrócić także uwagę na właściwe zagospodarowanie przeterminowanych leków, które zawozimy do apteki.

6. Podsumowanie zajęć.

Podsumowaniem zajęć będzie rozwiązanie karty pracy - uczniowie najpierw pracują samodzielnie, a następnie wspólnie z prowadzącym sprawdzają poprawność wykonania zadań. Uczniowie mają też chwilę, by przejrzeć zawartość gablot, a nauczyciel czas na odpowiedź na zadawane przez uczniów pytania.

7. Zakończenie.

Zwieńczeniem zajęć jest wręczenie przez prowadzącego każdemu uczestnikowi magnesu na lodówkę, zawierającego informację na temat systemu segregacji odpadów w Bydgoszczy.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

